

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petič à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inzerati petič vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. «Slovenski Narod» velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisni se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Katastrofalne poplave v Rumuniji, Turčiji in Perziji

Zaradi neprestanih nalivov so narasle reke in poplavile cele pokrajine - V Turčiji je doslej 249 mrtvih - Mnogo naselbin je docela razdejanih - V Perziji je bilo v enem dnevu porušeni 10.000 hiš - Ogromna materijalna škoda

— Bukarešta, 15. julija. Zadnje deževje je izzvalo v posameznih pokrajinah Rumunije pravo katastrofo. Zaradi neprestanih nalivov so vse reke naglo narasle in prestopile bregove. Posebno hudo je prizadeta Bukovina in Moldavija. Reka Prut je poplavila vso dolino ter je nešteto vasi in več mest pod vodo. Černovice so docela poplavljeni. Mesto Rabaud je skoro popolnoma razdejano in voda še vedno narašča. V Moldaviji so najhujše prizadeta okrožja Pakac in Niamc. Včeraj je voda že začela vpadati, zaradi snočnih ponovnih nalivov pa so reke znova narasle.

Škoda, ki jo je povzročila poplava, je neprecenljiva. Vsa polja so uničena. Poginilo je mnogo živine, katastrofa pa je zahtevala tudi mnogo človeških žrtev, kojih število pa še ni ugotovljeno, ker so s posameznimi pokrajinami prekinjene vse zveze.

— Angora, 15. julija. Po oficijelnih vestih je poplavljenih ob Črnem morju 16 krajev. 50 naselbin je voda popolnoma porušila. Po dosedanjih ugotovitvah je zahtevala katastrofa 249 mrtvih in nad 50 ranjenih. Iz 10 vasi še manjkajo podatki, ker zveze še niso vzpostavljene. Prebivalstvo poplavljenih krajev je večinoma zbežalo v gorovje.

— Taebris (Perzija), 15. julija. Nad mestom in okolico je divjalo včeraj silno neurje. Padle so tolike množine vode, da je v par urah nastala poplava. Po dosedanjih vesteh je bilo porušeni nad 10.000 hiš. Koliko človeških žrtev je zahtevala katastrofa, še ni znano.

Finančni efekt haške razzodbe

Namesto 2 bomo morali plačati 9 milijard — Pogrešena politika bivših finančnih ministrov

— Zagreb, 15. julija. O razzodbi mednarodnega razzodišča v Haagu, na podlagi katere bo morala naša država vrniti predvojna srbska posojila v zlatih frankih, pišejo «Novosti» v svojem gospodarskem delu:

Razzodba arbitražnega sodišča v Haagu o vprašanju zlate klavzule v predvojnih srbskih dolgovih je izpadla, kakor se je moglo pričakovati, v našo škodo. To pomeni z drugimi besedami, da blizu 900 milijonov frankov srbskih predvojnih dolgov niso sedanjim francoski franki, marveč predvojni franki v zlatu. Po našem stališču bi nas ta dolg obremenjeval s kakima 2 milijardama Din, po razzodbi arbitražnega sodišča pa znaša ta dolg blizu 9 milijard Din. Razlika je na dlani in bo igrala usodno vlogo v razvoju naših državnih financ. Zaradi našega gospodarskega položaja ne bomo mogli prva leta plačevati obresti in amortizacije popolnoma v zlatih frankih, marveč samo 40 do 50 odstotkov, kakor so slično vprašanje uredile Bolgarska, Turčija in Rumunija. Razlika je le v tem, da so te države sklenile sporazum brez procesa pred razzodiščem v Haagu. Njihov položaj je bil znatno ugodnejši od našega. Francoski porterji imajo v rokah razzodbo Haaga, da so to zlati franki. Ako se ne poravnava glede letnih kvot, bo mora-

lo razzodišče v Haagu še enkrat razzoditi, koliko naj znašajo naša letna plačila.

Da je prišlo do tega položaja, smo krivi sami. Pred 5. 6. leti je prosila organizacija porterjev naših predvojnih dolgov, naj se vendar prično pogajanja o vsaj delni valorizaciji naših predvojnih dolgov. Njihove zahteve so bile tedaj še prav skromne. Tedaj pa nismo hoteli ničesar slišati o kaki valorizaciji in smo bahavo odvrčali, da plačamo le francoske franke. Ko je bil tedaj minister financ v Parizu in ga je hotela organizacija porterjev obiskati, jo je zavrnil in je sploh ni hotel sprejeti. Njegova okolica pa, ki je vedela, kako se bo igra končala, je strumno kupovala obveznice srbskih predvojnih dolgov, ki so tiste čase notirale bagatelo. Sedaj, ko je razzodba tu in ko bodo obveznice še bolj poskočile v tečaju, se bodo ti ljudje še okoristili v našo nekdanjo bahavostjo in trdo glavo.

Sreča je že v tem, da gre za spor s Francijo, s katero nas veže prijateljstvo. Glede na te ozke zveze se nadejamo, da bodo pogajanja, ki se prične sedaj s francoskimi porterji, zadovoljila obe strani. V vsakem primeru pa moramo biti pripravljene, da bodo predvojni srbski dolgi ostali znatno breme za naše proračune.

Razkol v hrvatskem Sokolu

Zaradi nasprotstev med zmerno in ekstremno strujo je bila včerajšnja glavna skupščina prekinjena — Hrvatski Sokol ne sme sodelovati z Orli

Zagreb, 15. julija. Včeraj se je vršila tu glavna skupščina hrvatske sokolske zveze. Na skupščino je došlo 117 delegatov, ki so zastopali 11 sokolskih žup. Skupščino je vodil zvezni starešina Lacko Križ.

Med drugim je bilo sklenjeno, da hrvatsko sokolsvo ne sme sodelovati na nobeni prireditvi s telovadno organizacijo Orlov. Izjeme so dopuščene le tedaj, kadar gre za kako splošno hrvatsko nacionalno in kulturno proslavo.

Po tajniškem in blagajniškem poročilu je skupščina prešla k volitvam zvezne uprave. Skupščina je bila prekinjena, da bi se na posebni seji zveznega vodstva

našel kompromis med obema obstoječima strujama. Eno krilo, ki zastopa zmerno hrvatsko stališče, vodi dosednji zvezni starešina Lacko Križ. Drugi skupini načeljuje znani frankovski vodja dr. Mile Buda. Ker na seji ni prišlo med obema skupinama do sporazuma, je bilo sklenjeno, da je treba pred javnostjo zakriti spor v vodstvu in da se naj zato glavna skupščina odgodi na nedoločen čas. Na prihodnji glavni skupščini se bodo vršile volitve nove uprave, a dotlej bo vodila dosedanja uprava s starešino Lackom Križem na čelu.

Nova ureditev muslimanske cerkve v naši državi

Konec plemenske in verske separacije v Bosni in Hercegovini

Beograd, 14. julija. V ministruvstvu pravde se izgotavlja zakonski načrt o muslimanski verski upravi. Po tem zakonskem načrtu bo muslimanska verska uprava urejena na enotni podlagi za vso državo. Sedež vrhovne muslimanske verske uprave bo v Beogradu. S tem bosta odpravljena dosedanja vrhovna muslimanska uprava v Sarajevu (z Reisl-ulemom) in vrhovni muftija za Južno Srbijo, ki je imel doslej svoj sedež v Beogradu.

Kakor znano, je dosedanja muslimanska

uprava za Bosno in Hercegovino z Reisl-ulemom v Sarajevu podpirala bivšo JMO ter v dobrini meri pripomogla do tega, da se je ta plemenska in verska stranka v nasprotju z našimi nacionalnimi ideali ohranila tudi v naši novi državi ter igrala celo prav vidno, čeprav ne baš posrečeno vlogo tako v Bosni in Hercegovini kakor v Beogradu. Nova preureditev je v skladu s programom narodnega in državnega jedinstva.

Madžarsko-jugoslovenska pogajanja na Reki

— Bled, 15. julija. Danes dopoldne so pričela pogajanja na Bledu med našo in madžarsko deleg. glede ureditve komunalnih predvojnih dolgov. Naši delegaciji načeljuje inspektor notranjega ministristva dr. Vlaškalin, madžarski pa madžarski poslanik na našem dvoru baron Foerster. Danes dopoldne ob 11. se je vršila prva skupna seja obeh delegacij.

Ratifikacija pogodb Male antante

Bukarešta, 15. julija. Včeraj je bila v ministruvstvu zunanjih del izvršena izmenjava ratifikacijskih listin trojne zvezne pogodbe med državami Male antante. Listine je izmenjal minister zunanjih del Mironescu s češkoslovaškim in jugoslovenskim poslanikom v Bukarešti.

Anglija za odpravo podmornic

London, 15. julija. Prvi lord admiralitete Aleksander je izrazil upanje, da bodo podmornice kot bojne enice odpravljene. Anglija je pripravljena potem mednarodne pogodbe odpraviti vse svoje podmornice, toda do sedaj še ni mogla doseči soglasnosti prizadetih držav v tem vprašanju.

Papežev prvi izhod

— Rim, 15. julija. Tu se vrše velike priprave za 25. julij, ko bo papež prvič zapustil Vatikan. Računa se, da bo temu zgodovinskemu dogodku prisostvovalo nad 300 tisoč ljudi.

Mussolini ne gre v London

— Rim, 15. julija. Italijanski listi demantirajo vesti o nameravanem posetu Mussolinija v Londonu o priliki skorajšnje otvoritve svetovne letalske razstave.

Nova operacija na angleškem kralju

London, 15. julija. Buletin, ki ga je podpisalo šest zdravnikov, veli, da se je zdravstveno stanje kralja izboljšalo. Ugotovilo se je, da se mora abces na desni strani prs izlečiti z operacijo, ki se bo izvršila 15. t. m.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.775, Berlin 13.575—13.5875 (13.5725), Bruselj 7.9—8.9, Budimpešta 9.9342, Curih 1095.9, Dunaj 8.0037—8.0337 (8.0187), London 275.96 do 276.76 (276.36), Newyork 56.87, Pariz 223.12, Praga 168.2—169 (168.6), Trst 298.03.

ZAGREBSKA BORZA.
Devize: London 275.96—276.76, Newyork 56.77—56.97, Pariz 223.12—224.12, Milan 296.894—298.894, Curih 1094.4—1097.4, Amsterdam 22.8575—22.9175, Berlin 13.5575—13.5875, Dunaj 8.0037—8.0337, Praga 168.20—169, Budimpešta 9.9192—9.9492.
Efekti: Vojna škoda 403—404.

INOZEMSKA BORZA.
Curih: London 25.22, Newyork 520, Pariz 20.355, Milan 27.19, Madrid 75.45, Berlin 123.83, Dunaj 73.175, Beograd 9.1275, Praga 15.385, Bukarešta 3.08, Budimpešta 90.60, Zofija 3.75.

Francoska sodba o politični situaciji v Jugoslaviji

Sedanja vlada je bila potrebna že iz zunanje-politične situacije

Pariz, 15. julija. «Temps» prinaša o vladi generala Živkovića uvodnik, v katerem pravi med drugim:

Pred šestimi meseci je bila razpuščena Narodna skupščina in vrši sedaj vodstvo vseh poslov vlada, ki ji predseduje general Pera Živković. Nova vlada je odgovorna samo kralju. V času, ko je strankarska borba globoko pretresala kraljevino, ko je nasprotje med Srbi in Hrvati prepoznalo motilo in preprečevalo vsakršno parlamentarno akcijo, je morala beograjska vlada prebroditi mnogo težav, ki so izvirale iz notranjega položaja, da bi mogla praktično delovati v zunanji politiki. Okolnosti, v katerih so se morale ratificirati nettunske konvencije, so bile sila značilne za ta položaj. Sedaj ni več tako. Vlada lahko prevzema vsako odgovornost, ker ni treba več računati s pritiskom med seboj pobijajočih

se strank.

Res je, da sedanjega režima ni mogoče smatrati za definitivnega in se opravičuje v toliko, da je treba sedaj Jugoslavijo razbremeniti s položajem, v katerega ga je pahnila srbsko-hrvatska rivaliteta in nespособnost strank, da omogočijo kontinuiteto zdrave notranje in zunanje politike s pomočjo vlade, ki bi v normalnih razmerah sodelovala z narodnim predstavništvom.

Sedanjim režim ima nalogo, da pripravi novo ustavo, ki bo jamčila za politično edinstvo jugoslovenske države, toda tako, da bi v bodoče ne bilo podvrženo vplivu in pritisku notranjih kriz. V toku prvih šest mesecev svojega obstanka je vlada generala Živkovića jasno pokazala svoje miroljubne tendence, ki vodijo tudi njeno zunanjo politiko.

Napetos med Rusijo in Kitajsko

Ruski ultimatum kitajski vladi predstavlja po mnenju političnih krogov resno vojno nevarnost — Protikitajske demonstracije v Moskvi

— Moskva, 15. julija. Sovjetska vlada je včeraj izročila kitajskemu odpravniku poslov v Moskvi ultimativno noto, v kateri zahteva, naj kitajske oblasti takoj izpuste vse aretirane ruske državljane, razveljavijo samovoljne odloke glede vzhodne kitajske železnice ter sklicije konferenco, na kateri bi se rešila sporna vprašanja. Če Kitajška v treh dneh ne bo dala dovoljnega odgovora, poudarja nota, da bo sovjetska vlada pristihla, da poseže v obrambo zakonitih pravic sovjetske Rusije po drugih sredstvih.

— Berlin, 15. julija. Vsi politični krogi in svetovni tisk se bavijo z najnovejšim rusko-kitajskim konfliktom. Nemški listi govore o resni vojni nevarnosti ter smatrajo, da meni sovjetska vlada pod »drugim likrepi«, ki jih najavlja v svoji noti, vojaško zasedbo vzhodne železnice in druge vojne ukrepe.

»Vorwärts« opozarja na komunistične puče v Šanghaju in Kantonu ter piše, da stoji Moskva pred najtežjo odločitvijo zadnjih 10 let. Misli pa, da je odločilne važnosti stališče, ki ga bo zavzela Japonska. Ne sme se pa pozabiti, da ne more Japonska pri tem ničesar izgubiti, marveč vse pridobiti.

— Kovno, 15. julija. Po vesteh iz Moskve je prišlo včeraj tamkaj do ve-

likih protikitajskih demonstracij. Mnogi zice je napadla kitajski konzulat ter ga obmetavala s kamenjem in s steklenicami. Značilno pa je, da je policijski predsednik odklonil prošnjo kitajskega konzula po policijski zaščiti.

Moskva, 15. julija. Telegrafska agencija Tass poroča, da smatrajo vodni krogi položaj, ki je nastal po konfliktu s Kitajsko, za zelo resen. Po najnovejših vesteh je mandžurska vlada odposlala na rusko mejo kitajske čete in bele gardiste. Mandžurski guverner je postavil na mesta sovjetskih višjih uradnikov ruske emigrante. V Harbinu je bilo aretiranih 40, izven Harbina pa 200 sovjetskih železničarjev. Kitajci so zapečatili vse pisarne sovjetskih trgovinskih zastopstev in vse poslovne prostore ruskih državnih podjetij. Več sovjetskih uradov je demolitiranih.

Berlin, 15. julija. Sovjetska vlada je sporočila naslednje podrobnosti o sporu s Kitajsko: Kitajski guverner Mandžurije je zahteval, da morajo imeti vse povelja, ki se tičejo obrata vzhodne železnice poleg ruskega tudi podpis kitajskega ravnatelja. To zahtevo so odklonili vsi ruski železniški uradniki. Nato je mandžurska oblast odstranila ruskega železniškega ravnatelja Jemšavova in okoli 40 ruskih železniških uradnikov

Novo letalske žrtve oceana

Ponesrečen poljski in francoski prekoceanski polet — Vzrok katastrofe poljskega letala še ni pojasnjen, francosko letalo pa se je srečno vrnilo

Pariz, 15. julija. Oba prekoceanska poleta, ki so ju nastopili minulo soboto poljska letalca Idzikovski in Kubala na poljskem letalu »Maršal Piłsudski« ter francoska letalca Costes in Bellmonte na francoskem letalu, sta se ponesrečila. Francosko letalo se je moralo vrniti, poljsko letalo pa se je pri Azorskih otokih ponesrečilo in razbilo, pri čemur je bil pilot Idzikovski ubit, Kubala pa težko ranjen.

O vzroku katastrofe poljskega letala še niso znane podrobnosti. Francosko letalo pa se je včeraj ob 9.30 vrnilo in pristalo na letališču v Villecoubly, 15 km od Pa-

riza. Pilot Costes je po pristanku izjavil, da sta se morala z Belmontom boriti proti strašnim viharjem. Od Le Bourgeta do rta Ministere v Španiji sta letela z brzino 200 km na uro. Nad Oceanom pa sta zašla v vihar, tako, da sta mogla leteti največ 80 km na uro. Ker nista hotela pristati na kakem osamljenem otoku, sta se vrnila. Skupno sta letela 28 ur ter sta preletela 5300 km. Polet je bil zelo poučen in bosta letalca, ki nameravata v kratkem obnoviti svoj poskus znatno spremenila svoj sedanj program.

Viharen »makedonski dan« v Varni

Ostra nasprotstva med »makedonstvujušimi« — Politični program Radoslavova

Sofija, 15. jul. Makedonski emigranti so v Varni proslavili »makedonski dan«. Opaženo je bilo, da letošnja proslava makedonskega dne ni izpadla tako sijajno kakor prošlega leta in da je bilo zanimanje javnosti dokaj medlo. Napovedan govor posl. Georga Kuliševa, bivšega urednika »Makedonije«, je preprečila nasprotna struja makedonske emigracije. Po mestu so bili nalepljeni letaki, ki so pozivali makedonske emigrante na bojkot predavanja poslanca Kuliševa. V dvorani se je zaradi tega poziva zbrala ogromna množica. Ko se je Kulišev pojavil na odru, so ga zborovalci sprejeli s splošnim truščem ter mu preprečili govor. Med makedonstvujušimi je prišlo do ostrega medsebojnega pretepanja s palicami in kamenjem, ki

mu je napravila konec šele policija. Skupina Mihajlova bi bila poslanca Kuliševa tudi dejansko napadla, da ga niso ščitili njegovi najvernejši tovariši in da ga tudi policija ni spravila pravčasno na varno.

Sofija, 15. julija. »Utro« objavlja poročilo iz Berlina, ki ga je poslal poročevalec Mihajlov. Poročilo razlaga zunanjo politiko dr. Radoslavova, ki se bo v kratkem vrnil v Bolgarijo. Po mnenju Radoslavova je potrebno tesno sodelovanje med Bolgarijo in Nemčijo. Interesi obeh držav so v marsičem istovetni, pred vsem v vprašanju narodnih manjšin in v reparacijskem vprašanju. Na koncu navaja Mihajlov, da bo dr. Radoslavov prispel v Bolgarijo koncem avgusta.

Snaga in higijena po ulicah in v hišah

Važen razglas mestnega magistrata glede vzdrževanja snage po mestu in po hišah

Na podlagi paragrafa 44 občinskega reda za mesto Ljubljana in v smislu zadevnih določil cestno - policijskega reda objavlja mestni magistrat kot zdravstvena oblast v smislu sklepa občinskega sveta z dne 11. junija 1929 v svrhu očunjanja čistote in higijene ter preprečenja kužnih bolezni v pomerju ljubljanskega mesta sledeče odredbe:

1. Prepoveduje se stresanje smeti in drugih odpadkov na hodnike in na ulice. Istotako je zabranjeno metati papir, olupke pomaranč in druge sadija na ceste in ulice (§ 22 cestno - policijskega reda).
2. Odpadke je spravljati v košare, ki so v ta namen pritrjene na raznih mestih.
3. Pijuvanje na trotoarje, na tla hišnih vež, cerkva, javnih lokalov in prodajaln itd., ali na tla tramvajskih voz in avtobusov se prepoveduje.
4. Nepotrebno puščanje zabojev in smeti v vežah in pred hišami je prepovedano in kaznjivo (§ 109 cestno-policijskega reda).
5. Dvorišča v hišah morajo biti vedno čista; strogo kaznjivo je prosto odkladanje smeti, odpadkov in druge nesnage v dvorišnih prostorih. Smetišča (skrinje za smeti) morajo biti vedno pokrita. Hišne kanale je treba ne le čistiti, temveč tudi vzdrževati v neoporečno dobrem stanju. Prepovedano je metati v te kanale stvari, ki jih lahko zamaše in nudijo hrano podganam, kot n. pr. kosti, čreva itd.
6. Hleve za domače živali, kurnike, pasje hišice itd. je treba redno snaziti.
7. Prepovedano je gojiti cele zarode živali, kakor mačke, pse, kure, gose itd. v svrhu razmnoževanja v kletih in podstrešjih ali celo po sobah. — Na dvorišču je dovoljeno imeti te živali le v kurnikih ali pa v zgrajenih prostorih dvorišča.
8. Vsak hišni posestnik je dolžan gledati

na to, da se stranišča, ki niso prirejena na izpiranje z vodo (Watercloset) redno večkrat na teden razkužijo z apnom (apnenim mlekom) — 4 dele apna, 10 delov vode. Taka stranišča morajo biti pokrita s pokrovi.

9. Lastniki in upravitelji kavarn, hotelov, gostin, tvornic in drugih podobnih zavodov, kakor tudi javni uradi morajo v točki 8. omenjena stranišča vsak dan na zgoraj označen način razkužiti.

Istotako je treba razkuževati pisoarje, ki niso urejeni za čiščenje z vodo, ali pisoarnim oljem, z železno galico ali drugo razkuževalno in smrard odpravljajočo tekočino.

Stranišča po javnih lokalih morajo biti vedno tako snazna, da so za vsakogar uporabna. Sedalne deske morajo biti suhe in čiste, tudi mora biti vedno na razpolago papir.

Kdor ponesnaži stranišče, je dolžan plačati za čiščenje, a če je to storil nalašč ali iz velike nemarnosti, je tudi kaznjiv po tem oglasu.

10. Sploh je prepovedano in kaznjivo vsako dejanje in vsaka opustitev, pri kateri nam že zdravi razum pove, da je nevarna za zdravje ali da grobo žali čut snaznosti in udobja ter kaže sirovo brezobzirnost nampram sosedancem in sosedam, na primer širjenje smrada, dima, brezobzirna vožnja z motornimi vozili in blatenje pasantov, razkopavanje smetišča, puščanje nečistih in smrdljivih predmetov na ulicah, dvoriščih, hodnikih; zanemarjanje, onečanje stanovanj, stranišč, greznic, kanalov, kognižih itd.

11. Prestopki teh predpisov so kaznujejo po § 70 občinskega reda ljubljanskega odnosa po cestno - policijskem redu z globo do 1000 Din ali v primeru neiztrljivosti z zaporom do 25 dni.

Kje je umrl ruski pisatelj Čehov

K 25letnici smrti slavnega ruskega pisatelja A. G. Čehova — 15. julija 1904 je podlegel tuberkulozi v nemškem zdravilišču Badenweiler

V Ljubljani bivajoči ruski emigranti so se včeraj v pravoslavni kapelici med parastosom spominjali slavnega ruskega pisatelja A. P. Čehova, ki je umrl 15. julija 1904 v nemškem zdravilišču Badenweiler.

Iz Mühlheima, skromnega mesteca na francoski meji, vas pripelje staromodni požeželski tramvaj v pičli uri v Badenweiler, ki šteje 900 prebivalcev in se skoro ne razlikuje od drugih nemških kopalnišč. Badenweiler je res originalno kopalnišče, je pisal Čehov v Moskvo, toda v čem je originalnost, se še nisem mogel prepričati. Tu je vse polno zelenja, hišice in hoteli se komaj vidijo med košatim drevjem. Lahko si mislim, kako dolgočasno mora biti tu.

Zdravilišče ni ohranilo nobenih zunanjih sledov o bivanju Čehova, pač se ga dobro spominjajo nekateri pisatelji in ožji prijatelji. V Badenweilleru živi še dr. Schwerer, ki je bil osebnim zdravnikom in dober prijatelj Čehova zadnje tedne njegovega življenja. Schwerer ima za ženo Rusinjo, rojeno v Moskvi. Njegov dom je nekaj muzej spominov na Čehova. Knjige, ki jih je čital, fotografije, velik doprni kip, dnevnik, vse je še dobro ohranjeno.

Letos je prispel v Badenweiler znameniti Stanislavski, ki se je seznanil z drjem. Schwererom, s katerim rad kramlja o Čehovu.

Čehov je zelo slabo govoril nemško, a Schwerer je bil dobro podkovan v ruščini in zato je Taube, ki je Čehova lečil, poslal pacienta baš v Badenweiler. Čehov ni rad občeval z ljudmi, toda s Schwererjem se je kmalu sprijaznil in postala sta najboljša prijatelja. Za Čehova je značilno, da je nazival Schwererja vedno »Osp Feodorovič«, ne pa »gospod doktor«. Vsi so se mu smejali. Čehov je pa poznal zdravnik, da mu s tem izkazuje svoje prijateljstvo. Ko je nastopilo toplo vreme, je hodil Čehov skoro vsak dan z zdravnikom na iz-

prehod v okolico. Kramljala sta v mešanem nemško - ruščini jeziku. Čehov je govoril vedno ruščino, Schwerer pa nemško. Čehov je zelo rad pripovedoval o svojem potovanju na Sahalin, o Rusiji in o Tolstemu. V dnevnik je zabeležil vse, kar ga je zanimalo. Spočetka se je počutil v zdravilišču zelo dobro in upal je, da bo kmalu okreval. Odpotovati je hotel v Italijo, od koder bi se vrnil jeseni preko Carigrada v Jalta. Zelo rad je posedal v parku, kjer mu postavijo v kratkem spomenik.

Spočetka je res kazalo, da bo pisatelj okreval, toda kmalu je začel vidno pešati. Moči so ga tako zapustile, da je moral vedno sedeti na balkonu svoje sobe. Poleg zdravnika je bil stalni gost Čehova moskovski medicinec von Rabenek, ki je pozhrtvalno stregel pisatelju. Čehov se je zelo zanimal za dogodke v Rusiji in Schwerer mu je vsak dan prinašal »Berliner Tagblatt« in »Freiburger Zeitung«. Kmalu se je pisateljevo zdravstveno stanje tako poslabšalo, da je moral v posteljo. V noči od četrta 14. julija 1904 na petek je postalo Čehovu naenkrat slabo. Poslali so po zdravnika, ki mu je dal injekcijo in pisatelju je nekoliko odleglo. Hoteli so poslati v lekarno po lekarstvo, toda Čehov je dejal, da ni treba, ker itak umre, predno jih prineso. Kljub temu je Rabenek odšel v lekarno, toda čez nekaj minut je Čehov izdihnil.

V gostilni Sommer, zdaj Parkhotel, je stanoval Čehov v sobi št. 49 v I. nadstropju. Stanislavski je hotel sobo fotografirati, pa je opustil to namero, ker ni ostalo v nji nič, kar bi spominjalo na Čehova. Celo pisateljev doprni kip iz bronu so Nemci med vojno porabili za topove. Stanislavski je pokrenil akcijo, da bi odkrili Čehovu ob 25letnici smrti spominsko ploščo na hiši, kjer je umrl. Dr. Schwerer je obljubil, da se bo za to stvar zavzel.

Nedelja v znamenju nesreč, tragedij in zločinov

Številne motociklistične in avtomobilske nesreče — En samomor in en poskušen samomor — Žrtev fantovske podivjanosti

Ljubljana, 15. julija. Včerajšnja nedelja je zopet potekla v znamenju številnih nesreč, dveh tragedij in enega zavratnega zločina. Najtežja nesreča se je pripetila na cesti Bled-Lesce.

Včeraj ob 9.30 se je peljala v avtomobilu, ki ga je upravljal sofer Kocijančič, Dežmanova rodbina iz Gorij pri Bledu. V avtomobilu so sedeli posestnica Jera Dežmanova, njeni štirje otroci in 17letna pestunja Katarina Jan. Ta čas je vozil avtomobil z Brezji proti Bledu. Sofer je vozil s precejšnjo brzino in posledica je bila, da je na ostrem ovinku novega nasipa takoj za mostom pri Lescah izgubil oblast nad volanom. Zavozil je tik ob robu novega nasipa, avtomobil je izgubil ravnovesje in se prevrnil po nasipu v jarek.

Pri nesreči so vsi, ki so bili v avtomobilu, padli iz njega in večinoma s težjimi poškodbami obležali na travniku. Prvi je bil na nogah sofer, ki je najprej spravil avtomobil v normalno lego, potem je pa priskočil na pomoč ponesrečencem. K sreči se je nekaj minut po nezgodi mimo kraja nesreče pripeljal ljubljanski zdravnik dr. Šavnik, ki je takoj ustavil svoj avto ter priskočil ponesrečencem na pomoč.

Pomoč je bila potrebna, kajti Jera Dežmanova je bila nezavestna, težko poškovan je bil tudi njen 3letni sinček ter Katarina

Janova. Zdravnik je s pomočjo soferja prenesel ranjence v svoj avto in jih odpeljal k zdravniku dr. de Gleriu na Bled. Dr. de Glerie slučajno ni bilo doma, zato pa je bila njegova soproga tako ljubezniva, da je dala dr. Šavniku obveze na razpolago in sama pomagala pri obvezovanju ranjencev. Kmalu se je vrnil tudi de Gleria in oba zdravnika sta se potrudila, da ranjenecem kolikor je bilo v njuni moči, olajšata bolečine.

Dežmanovo, njenega sinčka in Janovo so naložili na avtotaksi, ki jih je odpeljal v Ljubljano. Spotoma je avtotaksi srečal sanitetni avtomobil rešilne postaje v Ljubljani, ki je bilo o nezgodi obveščena. Ranjence so položili v sanitetni avtomobil in jih prepeljali v bolnico.

Najtežje je poškodovana Dežmanova. V bolnici so ugotovili, da ima zlomljeno hrbtenico. Njeno stanje je zelo resno in če bo okrevala, reva najbrž ne bo mogla hoditi. Sinček ima zlomljeno nogo in notranje poškodbe, dočim ima Janova razbit nos in poškodovane čeljusti. Ostale tri otroke, ki so ostali nepoškodovani, so pripeljali domov. Res sreča v nesreči je bila, da nesreča ni zahtevala težjih žrtev, kajti avtomobil se je dvakrat prevrnil. Nesrečo je menda zakrivil sofer, ki je vozil prehitro.

Baje Kocijančič niti izpita nima. Blejski orožniki so uvedli preiskavo.

V ljubljanski okolici sta se pripetili tudi dve manjši motociklistični nesreči, o katerih poročajo današnji »Ponedeljek«. Stanje pismonosa Valentina Prestopnika, ki je na Viču padel z motorja, je zelo kritično, ker se je tudi notranje težko poškodoval.

Včeraj so v ljubljansko bolnico prepeljali težko poškodovanega 27letnega rudarja Antona Presnika iz Retij pri Trbovljah. V soboto je Presnik v Trbovljah skočil z drugega nadstropja neke hiše in nezavestno obležal. Nesrečnej si je zlomil obe nogi. Dejanje je izvršil v izpni duševni zmedenosti.

Tragične smrti je umrl včeraj 34letni posestnik Alojzij Rihard iz Dedeve vase pri Brezicah. Mož je bil radi suma hudodelstva goljufije v zaporih celjskega sodišča, kjer si je pa v petek zasadil nož v prsa. V soboto so ga hoteli z vlakom preplaviti v zapore jetniške bolnice v Ljubljani. Med vožnjo je skočil pri Litiji z vlaka in se pogнал v Savo, ki ga je pogoltnila. Malo kasneje so orožniki potegnili utopljenčovo truplo iz vode.

Pred dobrim mesecem je bil v Križevniški ulici izvršen uboj. Policia je, kakor smo že poročali, ubijalca aretirala. Poizvedovanja in zasliševanje zločinca so pa pokazala, da ne gre za uboj, marveč za premišljen umor. Policia ima v rokah dokaz, iz katerih je sklepali, da je bil zločin pripravljen. Oblasti o tem zaenkrat še ne morejo dati informacij, ker preiskava še ni končana.

Francoski narodni praznik

V prostorih francoskega konzulata se je vršila včeraj dopolndne recepcija, posvečena proslavi francoskega nacionalnega praznika. Raz uradne prostore konzulata je plapolala francoska trobojnica, enako so izobesili zastave tudi ostali konzulati v Ljubljani. Intimen krog predstavnikov oblasti in korporacij je prišel ne samo, da se odzove ljubeznjivemu povabilu francoskega konzulata, temveč da iskreno izrazi predstavniku francoskega naroda in francoske republike čestitke k velikemu prazniku svobode. Nas Slovence še posebej veže na ta praznik ena najsvetlejših dob našega nacionalnega življenja, doba francoske Ilirije, a Jugoslovene v celoti francosko bratstvo v svetovni vojni in naš skupni pohod na poljane osvoboditve in ujedinjenja.

V ožjem krogu okoli šarmantne konzulove soproge in konzula g. Neuwillea smo opazili divizijskega generala Tripkoviča, velikega župana dr. Vodopivca, zastopnika ljubljanskega župana, g. Fabjančiča, mestnega komandanta generala Popoviča, predstavnika podružnice Narodne banke, zastopniki ostalih konzulatov v Ljubljani, predstavnike listov konzorcija »Jutra«, Jugoslov. novinarskega združenja itd.

Po oficijelnem čestitanju se je razvila prijetna konverzacija, v dečve oblačene hčerke g. konzula pa so delile sladke prigizke in kupice pristnega francoskega šampanjca.

(Glej tudi članek na 3. strani)

Šolanje naših državljanov v inozemstvu

Ministrstvo prosvete je izdalo te dni nove predpise glede študij v inozemstvu, ki izpreminjajo doslej veljavne predpise v marsičem. Da prizadeti ne bodo oškodovani, objavljamo nove določbe glede študij naših državljanov v inozemstvu.

1. Noben naš državljan se ne more šolati v inozemstvu brez predhodnega odobrenja ministrstva prosvete.

2. Brez predhodnega odobrenja ministrstva prosvete se ne sme izdati vizum za povratek v inozemstvo onim učencem našim državljanom, ki so bili v naši državi na šolskih počitnicah.

3. Kdor želi posecati katerokoli šolo v inozemstvu, mora predložiti pristojnemu sreskemu poglavarju, v Ljubljani policijski dorekciji, prošnjo, ki mora vsebovati te-le podatke:

- a) ime in priimek, b) dan, mesec, leto in kraj rojstva (srez, oblast), c) točen naziv kraja in šole, kjer namerava nadaljevati študij, d) vrsta šole, ki jo želi posecati, e) v katerem semestru študija se nahaja in f) ali se šola sam, ali sprejema stipendijo in od koga.

Prošnja mora biti kolkovana s 25 Din, priložni ji mora biti overovljen prepis ali prevod zadnjega šolskega spričevala in potrdilo občine o vedenju prošilca.

Vsi, ki hočejo v prihodnjem šolskem letu radi šolanja v inozemstvo, store prav, če pravočasno, torej že sedaj vložijo dotične prošnje. To velja tudi za visokošole, glede katerih je bil za izdajanje dovoljenja doslej pristojen veliki župan.

Pojasnilo v zadevi konkurza Slavenske banke

Na uradni razglas g. Ivica Kovačevića, upravitelja konkurzne mase Slavenske banke, pridoben dne 13. t. m. v »Slovenskem Narodu«, smatramo z ozirom na odstavek: »Razen tega je ugotovila konkurzna uprava, da so se do sedaj sicer vodila direktna poravnalna pogajanja med prezadolženko in nekaterimi večjimi upniki v Sloveniji, da pa so ista ostala brezuspešna — za potrebno, podati javnosti sledeče pojasnilo: Eksekutiva slovenskih upnikov, ki s svojimi somišljenki zastopa več nego 50% vseh terjatev, je storila vse mogoče korake, da pride do mirne poravnave, in je v to svrhu stopila v direktno stike z upravnim odborom Slavenske banke potom njegovih funkcionarjev, kakor tudi opetovano z njihovim pravnim zastopnikom in pooblaščenecem g. dr. Dušanom Popovičem. Da ta pogajanja niso imela uspeha, ni krivda slovenske upniške eksekutive, ampak edino funkcionarjev Slavenske banke in njihovega pooblaščenca, ker le-ti niso izpolnili danih obljub in niso stivali do danes nobene konkretne predloge. Ker bi se citirana opazka g. Ivica Kovačevića mogla v krogih upnikov Slavenske banke krivo tolmačiti, povdarjamo izrecno, da smo za dosego mirne poravnave napeli vse sile in

opetovano podaljšali rok, da se nam stavi predlog za poravnavo. Cilj našega dolgotrajnega dela in pogajanj je bil, konkurz končati čimprej in doseči sprejemljivo kvoto. Gotovo je v interesu vseh, osobito pa večjih upnikov, da pride čim prej do poravnave in do izplačila kvote.

Nikakor in nikdar pa ne morejo upniki pristati na poravnavo za ceno, kakor si jo slovom priobčenega razglasa predstavlja upravni odbor Slavenske banke.

Zveza jugoslovanskih kranlinic.

Brezobzirnost

Kljub opetovanim pritožbam in prošnjam na policijsko direkcijo so nekateri motociklisti tako predrzni in brezobzirni, da dirjajo po mestu z največjo naglico in da se prav nič ne ozirajo na pešce, ki morajo poslušati strahotno brnenje motorja, požirati prah in paziti, da jih ne povozijo. Nekateri ceste in ulice v mestu so si izbrali brezobzirni motociklisti za dirkalne proge, kjer se nemoteno vežabijo in trenirajo. Ze večkrat ste objavili pritožbe iz občinstva, naj policijska oblast poskrbi, da motorna vozila po mestu ne bodo vozila s polnim izpuhom in da se neznosno brnenje motorjev ublaži vsaj ponoči. Toda za vse prošnje in opomine so nekateri avtomobilisti, posebno pa motociklisti, dosledno gluhi. Mir, ki ga potrebuje vsak človek po delu, jim je deveta brigja. Drve po mestu kakor divji, dvigajo oblake prahu in povzročajo tak ropot, da si mora človek zatiskati ušesa in zapirati okna.

Posebno pogoste so motociklistične dirke po Tavčarjevi ulici, ki je tlakovana in je torej motociklistom posebno pri srcu. Ne mine skoro noč, da bi ne bilo v Tavčarjevi ulici neznesnega motociklističnega koncerta, ki zdrami iz sna vse stanovalce bližnjih hiš. Tudi davi v zgodnjih jutranjih urah, ko so ljudje še spali, se je neki motociklist produciral tako brezobzirno, da so se bližnje hiše kar tresle.

Obračamo se ponovno na policijsko ravnateljstvo s prošnjo, naj vendar končno že poskrbi, da se bo divjanje motociklistov po mestu nehalo. Če pa policijska oblast ne bo proti tem divjakom ničesar ukrenila, si bodo morali prizadejati pomagati sami in polivati brezobzirneže s pomjami. Pripomni-

Jubilej vrtnarja Herzmanskega

Naš splošno priljubljeni in priznani strokovnjak v umetnem vrtnarstvu gosp. Fran Herzmansky, umetni vrtnar v Ljubljani, praznuje te dni 40-letnico samostojnega poklica. Prijetna dožnost nas veže, da se ob tej priliki spomnimo tega za vrtnarstvo zaslužnega moža tudi mi in mu k jubileju ključemo iz srca: Se na mnoga leta.

1. januarja 1883 se je g. Herzmansky za stalno preselil v Ljubljano iz Moravske Slezije. Obratoval je nekaj časa tudi na Bledu, od začetka l. 1899 pa biva stalno v Ljubljani, kjer si je po trudapolnih letih in s požrtvovalnim sodelovanjem njegove zveste družice uredil pod Rožnikom krasen cvetlični in zelenjadni vrt, ki po svoji lepoti ni samo v ponos jubilarantu, temveč tudi mestu Ljubljani, oz. njegovi okolici.

Zadruža trgovskih vrtnarjev v Ljubljani je priredila slavljenju v soboto 13. t. m. v salonu gostilne pri Mraku na Rinski cesti v krogu njegovih ožjih tovarišev slavnostni večer, ki je potekel nad vse sijajno. Ob tej priliki je bila g. Herzmanskemu izročena diploma častnega članstva zadruge. Diploma je delo našega znanega umetnika g. Gasparija in je po svojih krasno izvršenih narodnih motivih žela splošno priznanje.

V lepo zasnovanem govoru je pozdravil jubilarnta družni načelnik g. Ivan Šimenc, ki je povdarjal njegove velike zasluge za trgovsko in umetno vrtnarstvo v Sloveniji. S svojo strokovno naobrazbo je pripomogel g. Herzmansky, da je doseglo umetno vrtnarstvo v Sloveniji isto stopnjo razvoja, kot ga ima v drugih modernih državah. Ovaci ni bilo konca osobito še, ko je govornik povdaril, da praznuje g. Herzmansky poleg tega jubileja tudi 70-letnico svojega rojstva in 45-letnico poroke.

V iskrenih besedah je nato g. Anton Ferant očrtal vse dobre in slabe strani vrtnarskega poklica, s katerimi se je moral boriti slavnjenec ramo ob rami s svojo pridno družico Marijo, ki je s čebelično marljivostjo pripomogla svojemu zakonskemu drugu do ureditvenja lepih načrtov.

Ob sviranju harmonike in petju je le prehitro minil čas in v pozni uri je končalo slavlje s prirčno želeno vse: jubilarantu in njegovi družici še na mnoga leta!

Beležnica

KOLEDAR.

Danes: Ponedeljek, 15. julija, Henrik; pravoslavni: 2. julija, Halj Bogor.

DANAŠNJE PRIPREDITVE.

Kino Matica: Človek, žena, greh (John Gilbert).

Kino Ideal: Mali trobentač (Jackie Coogan).

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Sušnik, Marjini trg; Kuralt, Gosposvetska cesta.

otopovano podaljšali rok, da se nam stavi predlog za poravnavo. Cilj našega dolgotrajnega dela in pogajanj je bil, konkurz končati čimprej in doseči sprejemljivo kvoto. Gotovo je v interesu vseh, osobito pa večjih upnikov, da pride čim prej do poravnave in do izplačila kvote.

Nikakor in nikdar pa ne morejo upniki pristati na poravnavo za ceno, kakor si jo slovom priobčenega razglasa predstavlja upravni odbor Slavenske banke.

Zveza jugoslovanskih kranlinic.

Lep primer marljivosti

Toliko se piše in govori pri nas o stanovjski bedi in vprašanjih, ali gotovo nabeoden od teh, ki toliko govore ni opazil, kako se na Kodeljevem trdnju štirje godbeniki naše vojaške godbe z zgraditvijo zaslihih stanovanj zase in svoje družine. Naj grem mimom zjutraj ob 5. uri ali zvečer ob 9. uri, vedno je tam kot v mravljišču. Zene nosijo pesek, beton, deske — može režejo, kopoljejo in celo še otročičke vidiš, kako nosijo opeko in pomagajo da bo čim prej gotovo. Najbolj zanimivo pri tem pa je, da niso imeli na razpolago ne tesarja, ne mizarja, ne zidarja — vse so sami naredili, še celo načrt. In poglejte si danes hišice od znotraj — pa boste obrtniki. Kuhnja, soba predoba, stranišče, drvarnica. In vse to samo ob prostem času. Med tem še vedno opravljajo svojo službo. Vsi štirje so Čehoslovaki. Imel sem priliko govoriti z enim teh marljivih bratov in zvedel sem, da imajo z delom največje veselje, ki vidijo svoje hišice gotove pod streho, in pri vsem tem hvalijo le občinski urad v Mostah, ki je tako lajno postopal in uvidel težavo, da jim je, čeprav so tuči, dovolil graditi. Hvalijo tudi barona Cordelija, ki jim je menda dal svet na razpolago.

Torej gospodje, ki toliko govorite, le na Kodeljevo poglejte, tam imate lep primer, kako se rešuje stanovjska kriza. Z rokami — ne z besedo.

I. F.

Poziv davkoplačevalcer

za vložitev prijave za znižbo dopolnilnega davka zemljarine v smislu zakona o izpremembah in dopolnitvah zakona o neposrednih davkih z dne 22. junija 1929.

Davčni zavezanci, ki imajo pravico za znižbo dopolnilnega davka morajo predložiti te prijave od dne objave tega poziva do dne 31. julija 1929 brez pravice do nadaljnega podaljšanja roka v smislu čl. 4 zak. o neposr. davkih.

Dopolnilni davek se zniža pod naslednjimi pogoji:

1. da se davčni zavezanec izključno bavi samo s kmetijstvom, 2. da obdeluje svoje posestvo sam ali s člani svoje družine, 3. da nima več kakor pet članov familje, 4. da dopolnilni davek ne presega 5000 Din, 5. da vložijo prijavo v odredenem roku na predpisnem obrazcu.

V smislu zakona se za člane skupnega gospodarstva po tem zakonu ne morejo smatrati:

1. osebe, ki so stalno odsotne. Za stalno odsotne se ne smejo smatrati osebe, ki bivajo izven doma zaradi odslužitve kaderskega roka. Šolanja, zdravljenja itd.,
2. osebe, ki se bavijo ali poleg kmetijstva ali izključno z obrtom, industrijo ali drugim pridobitnim poslovanjem ali s samostalnim poklicom, ki je podvržen pridobitni.
3. osebe, ki so v razmerju stalne, javne ali privatne službe.
4. žene in otroci oseb, omenjenih v točkah 2 in 3.
5. Hišno služabništvo in nameščenci.

Prijave se morajo vložiti pri pristojnem občinskem oblastvu, v Ljubljani, Mestnemu magistratu, na predpisnem obrazcu, kateri se dobe pri omenjenem oblastvu.

Prijavo mora vložiti zavezanec zemljarine.

Prijavo zamore vložiti tudi pooblaščenec, priložiti pa mora tozadevno pooblastilo.

Na zahtevo davčnega zavezanca mora izpolniti prijavo pristojno občinsko oblastvo po izpovedbah zavezanca.

Prijave, ki se predložijo po preteku odrejenega roka, se za znižbo dopolnilnega davka ne bodo upoštevale.

Za resničnost števila članov skupnega domačega gospodarstva kakor tudi za podatke po točki 1—5 je poleg davčnega zavezanca, odgovorno tudi občinsko oblastvo.

Davčna uprava za mesto Ljubljana.

TOČNOST.

Milka: »Se ti mudi?«

Tilka: »Prav nič. Na sestanek grem s fantom, a imam še pol ure zamude.«

PO DELIH JIH SPOZNATE.

Klient: »Ah, vašega gospoda zopet ni doma?«

Sluga (se čudi): »Kako pa to veste?«

Klient: »I, ker ne delate...«

Dnevne vesti.

— Terjatve naših državljanov, nastale v času italijanske okupacije. Veliki župan ljubljanske oblasti je poslal mestnemu magistratu naslednji razglas: Po zakonu o konvencijah in specialnih sporazumih med kraljevino SHS in kraljevino Italijo z dne 6. decembra 1928 »Uradni list« št. 25-7 imajo naši državljanji fizične in pravne osebe, pravico do povračila imovin, pravic in koristi, ki so jim bile odvzete ali konfiscirane iz političnih in drugih razlogov. Prav tako imajo pravico do odškodnine za blago, rekvirirano po odredbah prejšnjih avstrijskih, madžarskih ali avstro-madžarskih vlad kakor tudi kraljevine Italije, ako jim ni bilo plačano. Po zakonu morajo vrniti italijanski posestniki depote, titre, vrednote, hranilne knjižice, material in predmete vsake vrste, kar jih je bilo odnešenih med vojno ali po vojni z ozemlja, ki pripada sedaj naši državi, in ki jih hranijo sedaj italijanske fizične ali pravne osebe, vstevši kakršnekoli družbe, poslujoče na ozemlju kraljevine Italije. Prav tako spada med predmetne terjatve blago, ki je bilo posejano po polti ali železnici ali na kak drugačen način z ozemlja prejšnje Avstro-Madžarske, ki je pripadlo Italiji, pa ni bilo predano prejemnikom, ki žive v naši državi. Vse take terjatve naj prijavijo naši državljanji nemudoma in najkasneje do konca julija 1929 neposredno finančni direktorji v Ljubljani. Po možnosti naj prilože dokazila.

— Odlikovanje češkoslovaških legionarjev v Jugoslaviji. V zvezi z narodno svečanostjo v Jugoslaviji naseljenih češkoslovaških legionarjev bodo izročena v kratkem češkoslovaškemu legionarjem odlikovanja po seznamu ki ga je sestavila Češkoslovaška zveza v Jugoslaviji. Češkoslovaško revolucionarno kolonno zmagalo dobi 65 francoskih in 8 italijanskih legionarjev, 15 legionarjev pa dobi vojni križec. Mnogo v Jugoslaviji naseljenih češkoslovaških legionarjev je do bilo odlikovanje že prej.

— Zveza slovenskega učiteljstva. Poročali smo že, da se je vršil te dni v Poznani prvi kongres slovenskega učiteljstva, ki se bo imenovala »Federacija« učiteljska zveza slovenskih državljanov. Na zadnji plenarni seji je bilo izvoljeno predsedstvo, v katerem zastopa naše učiteljstvo g. Petrovič. Nova federacija bo strogo nepolitična. S kongresa so poslali slovenski učitelji pozdravne brzojavke prezidentu Mioslicem in Masaryku ter našemu kralju Aleksandru.

— Iz naše vojske. Za vršilce dolžnosti blaginjav polkov so imenovani administrativni podporočniki ekonomske stroke Vladimir Vajdič pri 2. pešpolku »Kneza Mihajla«, Ciril Podbevsek pri 6. pešpolku »Kralja Aleksandra I.«, Viktor Žerjav pri 10. polku, Janko Jezernik pri 14., Mirko Zinauer pri 28., Adolf Zupančič pri 39., Josip Pirč pri 52., Franjo Posavec pri 30., Albin Držan pri 32., Miroslav Franzl pri 4. artiljerijskem, Vladimir Ferencič pri 9. artiljerijskem, Bogdan Balaban pri 23. artiljerijskem, administrativni kapitan II. klase Josko Škerlj pri 24. artiljerijskem in administrativni poročnik Ivan Varšek pri inženjski komandi 3. armijske oblasti.

— Cetrinska vožnja za novinarje na parnikih. Dubrovačka in jadranska plovidba sta obvestili JNU, da imajo redni člani na parnikih četrtinsko vožnjo. Novinarji torej lahko potujejo s parniki na podlagi legitimacij, ki jih imajo za četrtinsko vožnjo po železnici.

— Izpit na pomorski akademiji v Kotoru. V četrtek so bili končani na pomorski akademiji v Kotoru izpiti trgovskega značaja. Kot delegat trgovskega ministrstva je prisostvoval izpitom ravnatelj trgovske akademije v Ljubljani dr. Ludvik Böhm.

— Slovaška liga v Jugoslaviji. Centralna organizacija v Jugoslaviji naseljenih češkoslovaških je bila doslej češkoslovaška zveza. Slovaki v Jugoslaviji so pa sklenili ustanoviti svojo ligo, ki bi nastopala v imenu vseh v Jugoslaviji naseljenih Slovkov. Nekatero slovaško skupino v Jugoslaviji se pa najbrže ne bodo pridružile novi organizaciji, ker smatrajo, da bo s tem oslabljena Češkoslovaška zveza, ki je doslej v splošno zadovoljstvo zastopala interese v Jugoslaviji bivajočih češkoslovaških.

— Domače obrti na razstavi »Ljubljana v jeseni« Velesejska uprava prireditelj sodelovanjem državnega osrednjega zavoda za ženske domače obrte za namizno razstavo domačih obrtov, ki bo obsegala: žipkarstvo slamninarstvo, suho robo, lončarstvo, platnarstvo, volnene ročne pletenine in pletarstvo. Vabijo se vsi, ki se bavijo s temi panogami domačih obrtov, da sporoče odseku za domačo obrt pri uradu ljubljanskega velesejskega, koliko prostora potrebujejo in pod kakšnimi pogoji hočejo sodelovati.

— Opozorilo članom SPD. Iz Bohinjske Bistrice nam poročajo, da daje avtopodjetje Babnik članom SPD na podlagi članskih izkaznic 25 odstotni popust pri vožnji s postaje Bistrica Boh. Jezero do hoteča Zlatorog. Isto velja tudi za obratno vožnjo.

— Iz državne službe. Pomožni knjigovodja pri davčnem uradu v Mariboru Dragotin Marčič je premeščen k finančni direkciji v Split; za stalno je potrjena pripravnica davčne uprave v Ljubljani gđa. Silva Gspan; na razpoložnje sta stavljeni v bivši gradbeni direkciji v Ljubljani šef splošnega oddelka Rudolf Zajc in šef strokovnega oddelka Viktor Skaberne.

— Invalidski zakon. »Službene Novine« št. 161 z dne 13. t. m. objavljajo invalidski zakon.

— Dovoljeni listi. Notranje ministristvo je znova dovolilo uvajati in razširjati v naši državi v Budimpešti izhajajoče liste »Santos Magazin«, »Molnarok Lapja«, »Verhandlungen der ungarischen Aktiengesellschaft« in v Monakovem izhajajoči list »Jugend«.

— Primoreci, Jugoslavlani. Izšla je 10. številka »Primorskega Glasca«, ki je posvečena deveti obletnici žalostnega dogodka z dne 13. julija 1920, ki je tako bolesto odjeknil v srcih vseh Slovencev. List je napredaj po vseh glavnih trafikah v Ljubljani in Mariboru. Naroča se ga pri založbi »Jug« v Ljubljani, Selenburgova ul. 7/II.

— Vreme. Koutno smo dobili lepo vreme in upati je, da bomo imeli pravo poletje vsaj v drugi polovici julija in v avgustu. Vremenska napoved pravi, da bo lepo in toplo. Včeraj je bilo še po vseh krajih naše države bolj ali manj oblačno. V Beogradu in Skoplju je deževalo. Najvišja temperatura je znašala v Splitu 31, v Skoplju 30, v Ljubljani 26,2, v Zagrebu 26, v Beogradu 24,7, v Mariboru 23 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768,3 mm, temperatura je znašala 13,3.

— Celjski Ciril Metodovi podružnici sta nabrali ob priliki Cirilmetodovega kresa za Družbo Din 1989,20. Podružnica v Gaberju pri Celju pa je nabrala mesto zažiganja kresa veoto Din 250. Vsem prirediteljem, nabralcem in darovalcem iskrena hvala! 424/n

— Zbori. Revija nove zborovske glasbe. Urejuje Zorko Prelovec, izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«. Izšla je 3. številka letošnjega letnika. Vsebina: Emil Adamič: Šaljivke. Suita za mešan zbor a capella. 1. Čudna zdravila. 2. Tancaj, črni kos. 3. Pastirske. Zvezek obsega 36 strani, zato zaradi velikih stroškov nima književne priloge. Naročite se na »Zbore«!

— Blagoslovitev motorne brigzalne v Gorenjem Logatcu. Protovoljno gasilno društvo v Gorenjem Logatcu priredi 4. avgusta blagoslovitev nove motorne brigzalne in društvenega prapora, združeno z veliko vrtno veselico in lepem senčnatem grajskem parku g. dr. Windischgrätzja v Gorenjem Logatcu. Prosimo, da društva navedeni dan upoštevajo pri svojih prireditvah. Za najboljšo jedajo in pijačo bo preskrbljeno. Natančni spored objavimo pozneje. Vabljeni so vsi prijatelji gasilstva na to slavnost. 423-n

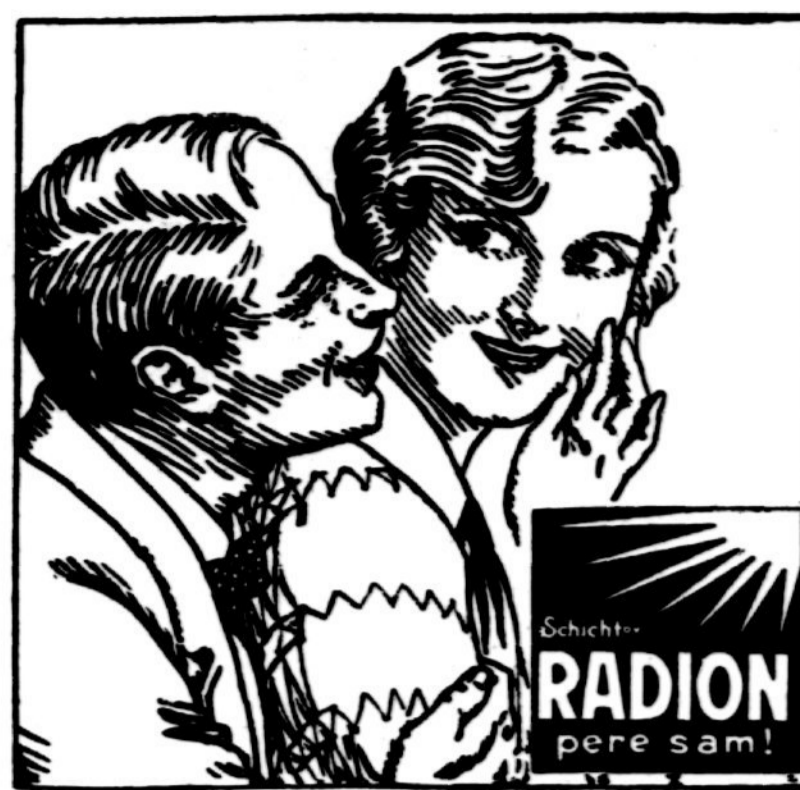
— Gobe so najbolj zanimive in zagotovo pomladanske in jesenske rastline, ki so vs za naše dežele vsako leto večjega gospodarskega pomena. Ne ve se kje, kedaj in ob kakšni množini se pojavijo. Zato je tudi cena tej rastlini tako spremenljiva kot pri nobeni drugi. Pred petimi tedni so imele suhe gobe še ceno 85—90 Din bele celo 100 Din, zadnje tri tedne cene radi močnejše inozemske rasti neprestano padajo, tako da se jih danes brani prekupčevalec in trgovci. Povprečno zdrava kakovost se plačuje še okrog 45 Din in še za te cene trgovci blago odpravijo. S tem se cena suhim gobam menda bliža normalni ceni na svetovnem trgu.

— 78 letni stavec pred sodiščem. Zanimiva razprava se je te dni vršila pred okrožnim sodiščem v Tuzli. Na obtožni klopi je sedel 78 letni stavec Nedo Zekič iz Lozne sredi Malgal, obtožen uboja Vasilije Lukiča. Sodišče se pri razpravi ni moglo prepričati, da gre za premešljen uboj, marveč samo za prekoračenje silobrana. Razprava je namreč pokazala, da je Lukič prvi napadel Zekiča in da se je ta samo branil. Tudi vse priče so ugodno izpovedale za starca, ki je bil znan kot zelo miren in dober človek. Na podlagi tega je sodišče izreklo oprostilno sodbo.

— Aretacija lažnega filmskega režiserja. V Subotici je bil v petek aretiran lažni filmski režiser Josef Kertess, ki je prišel pred tremi tedni iz Zagreba. Mož je pripovedoval, da je režiser velikega filmskega podjetja in da ima nalogo proučiti ter posneti vse lepote in posebnosti Vojvodine, češ, da je tozadevni film namočen Ameriki. Začel je poslovati na Paličevskem jezeru. Za filmskega režiserja se je pa začela zanimati tudi policija. Zvedela je namreč, da se Kertess izdaja tudi za dopisnika »Agramer Tagblatta«, ki že dve leti ne izhaja. Policija ga je prišla in zaslišala. Izkazalo se je, da ga radi ponoverbe zasleduje somborsko sodišče. Pred leti je namreč Kertess na tamošnji carinarčni dvignil za trgovca Kosto Plavšiča večji znesek in ga obdržal. Lažni filmski režiser nadaljuje zdaj svoje delo v zaporu.

— Živ na mrtvaškem odru. Nenavaden dogodek se je pripetil te dni v selu Bosut. 21letni Stefan Medjedovič in Dušan Jandrič sta zalezovala neko vaško dekle. Zato sta se gledala postrani in večkrat sta se stegla. Pri pretepuh pa jo je redno skupil Medjedovič, kajti Jandrič je bil močnejši. Ker si Jandriču ni upal do živega, je Medjedovič sklenil osvetiti se njegovemu bratranču Savu Dobrovičiču. Nedavno se je Sava sprejel za dekletki, Medjedovič se mu je neopaženo približal in ga udaril s težko okovano palico po glavi. Sava je oblika kri in nezavesten se je zgrudil. Prenesli so ga takoj domov. Ker ni dal glasu od sebe, so bili roditelji prepričani, da je mrtev in položili so ga na mrtvaški oder. Sava se je za kmalu zavedel, na kar so ga roditelji prepeljali v bolnico v Mitrovico, kjer je bil takoj operiran. Njegova poškodba je zelo težka in ni upanja, da bi okrevljal. Medjedoviča so aretirali in izročili sodišču. P

— Zavraten zločin. Seliak Adam Dreer iz Rume v Sibiriji, ki se je oženil pred dvema letoma, z ženo ni živel v slogi. Adam je bil namreč pijanec in je ves denar, ki ga je zaslužil pri kumčevanju z mastjo in prodaji živil, zapil. Žena se je končno teža naveličala in vrnila se je k svojemu očetu. Adam je pa sklenil osvetiti se ženi in tasiu. Ko sta se v četrtek zvečer tast Nikola Lanz in žena Roza vracala z dela na polju domov, ju je Dreer počakal

Sladko skrivnost

je razodela gospa Mica svojemu srečnemu soprogu. Lahko bo od sedaj uživala prepotreben mir, ker ji trudapolno in neprijetno delo pranja odvzema

v zasedi in oddal na oba več strelav. Stari Lanz je bil takoj mrtev, dočim so ženo smrtonovarno ranjeno prepeljali v bolnico. Morilec je pobegnil in ga še niso našli.

POTENJE ROK, NOG itd. zanesljivo odstrani »SUDOR«-mast lekarnar »Pri ortu«, Celje.

— Dve smrtni nesreči. V občini Nova Bukovica, okraj Slatina v Slavoniji, sta se pretekli teden pripetili dve smrtni nesreči. 33letni posestnik Mijo Bračević je pri mlačici po nesreči prišel pod kolesa mlatnice, ki so mu zdrolila glavo. Nesrečnej je bil takoj mrtev. Pokojni je bil oče treh otrok. — Istega dne je v greznici utonil 31letni otrok Katarine Bajerjeve.

— Nedeljski izlet v smrt. V bližini Zagreba se je včeraj pripetila težka nesreča. Pri Velikem Trgovišču se je hotel neki motociklist ogniti nasproti prihajajočemu avtomobilu, pa ga je prepozno opazil in se zaletel vanj. Pri karambolu se je motor popolnoma razbil, nesreča pa je zahtevala tudi človeško žrtev. V motociklu so se namreč vozili tipograf Karl Steiner iz Zagreba in njegovi znanci, sestri Erika in Sonja Gmünder. Sonjo je vrglo v loku iz prikolice in priletela je z glavo naravnost na kamen tako, da je obeležala na mestu mrtva, dočim je bila njena sestra teško ranjena. Steiner je bil samo lažje poškodovan, potniki v avtomobilu so pa odnesli zdravo kožo. Avtomobil sam je bil tudi precej razbit in ni mogel nadaljevati vožnje. Steinerja in Etko Gmünder so prepeljali v bolnico, kjer so zdravniki ugotovili, da ima mladenka zlomljene roke in noge in težke notranje poškodbe.

— Naval krvi, tesnoba srca, zasoplnost, tesnoba, dražljivost žilcev, migrena, ožornost, nespanje, odpravino kmauz s uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice. Znanstvene ugotovitve potrjujejo, da služi »Franz Josefova« voda pri zagatjenju vseh vrst z najboljšim uspehom. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah. I-L 57-L

Zobozdravnik dr. Rodoschegg ne ordinira DO 25. AVGUSTA.

Iz Ljubljane

— Iz Slovesno posvečenje šola dr. Rožmana. Včeraj je bil v stolnici na svečan način posvečen za škola novoimenovani koadjutor in namestnik ljubljanskega škofa dr. Rožman. Cerkevne obrede je opravil knezožof dr. Jeglič ob asistenci dr. Karliča, škofa lavantinskega in dr. Srebrničja, škofa krškega. Rednemu cerkvenemu slavju so prisostvovali divizionar general Sava Tripkovič, veliki župan dr. Vodopivec, oblastni komisar dr. Natlačen, župan dr. Puc, zastopniki raznih državnih in samoupravnih oblasti in številni predstavniki cerkve iz raznih krajev države. Slovesno posvečenje novega škofa je trajalo poludruro uro in se je zaključilo z zahvalno himno »Te Deum«, na kar je novi škof prvič blagoslovil vernike in se vrnil v škofijiški dvorec, kjer je sprejemal čestitke.

— Iz Opozorilo štalcalem po grajskih izprehajalščih. Na podstavi § 44 občinskega reda za mesto Ljubljano in sklepa občinskega sveta z dne 11. junija 1929 odreja mestni magistrat v interesu izgižene in osebne varnosti štalcalem po grajskih sprehajalščih sledeče: Po ulici na grad mimo Florijanske cerkve je prepovedana prav vsaka vožnja z vozovi s konjsko vprego, avtomobili, motocikli in kolesi. Dovoljena je le materialna vožnja s konjsko vprego za posestnike in prebivalce ob tej ulici. Po vozni poti na ljubljanski grad od Karlovskega mostu je prepovedana vsaka poskusna in tekmovalna vožnja z avtomobili, motocikli in kolesi. Pri navadnih vožnjah je dopustna največja hitrost 6 km na uro za vsako vozilo in v vsaki smeri. Zoper one, ki bodo prekršili gornjo prepoved, bo postopal mestni magistrat v smislu § 70 občinskega reda ter jim naložil globo do Din 1.000, odnosno v primeru neizterljivosti zaporo kazno do 25 dni.

— Iz Kvarjenje brežin na Ljubljanci in Grubarjevem kanalu. Pri pregledu Grubarjevega prekopa se je ugotovilo, da so bile v pretečenem letu občutno poškodovane njegove brežine. Tako je bila n. pr. porušena škarka pri odcepu Ljubljance in prekopa (»na špic«). Nadalje se opaža, da uporabljajo kopalci zatvornice v prekopu za to, da raz njo skakejo v vodo. S tem bi se utegnila poškodovati zatvornice in povzročiti nedogledna škoda. Mestni magistrat prepoveduje na podstavi § 26b občinskega reda ljubljanskega vsako poškodovanje brežin in kopaanje v Grubarjevem prekopu od Karlov-

škega do Štepanjevskega mostu. Proti osebam, ki bi se pregrešile zoper gornjo prepoved, bo postopal mestni magistrat po § 44 občinskega reda ljubljanskega ter jim naložil globo do Din 1000, odnosno v primeru neizterljivosti zaporo do 25 dni.

140-letnica začetka velike francoske revolucije

14. julija 1789 so ogorčeni Parizani zasedli trdnjavo Bastille — S tem se začena v zgodovini francoskega naroda nova epoha

Politični in socialni položaj Francije je bil začetkom l. 1789 naravnost obupen. Državna blaginja je bila prazna, v Parizu je bilo od 600.000 prebivalcev 120.000 beračev, vojaštvo je odpovedovalo pokorščino, ministri so izgubili zaupanje naroda in najboljši med njimi, ki so hoteli ljudstvu pomagati z reformami, so morali odstopiti kot žrtve intrig kraljevskega dvora. Sredi te anarhije je vladal kralj, ki je bil kot človek sicer dober, toda kot vladar slabši brez avtoritete. Ogorčenje ljudstva je bilo tem večje, ker je kraljica Marija Antonietta razmetavala milijone državnega denarja.

Da pomiri razburjene duhove, je sklenil Ludvik XVI. sklicati 1. maja 1789 nekaj parlament zastopnikov vseh slojev, ki ni bil sklican že od l. 1614. Kralj pa ni nameraval s tem pomagati obubožanemu ljudstvu z gospodarskimi in političnimi reformami, marveč naložiti mu nove davke, ki bi napolnili prazno kraljevo blaginjo. Toda zastopniki ljudstva so razumeli svojo nalogo čisto drugače. Njihov cilj je bil, dati Franciji ustavo, ki bi omejila kraljevo despotično oblast in izvojevala ljudstvu pravice. Zaman si je kralj prizadeval uničiti veljavnost dekretov, ki jih je izglasovala Narodna skupščina, zaman je skušal zadržati val demokracije. Ker si ni znal pomagati drugače, se je hotel nasloniti na bajonete. Okoli Pariza so zasedli nemški in švicarski polki. Svetovalci so kralju svetovali, naj pošlje pristaša ljudstva in reform ministra Neckera v izgnanstvo.

Ta despotična kraljeva gesta je dala Parizanom signal za upor. Po pariških ulicah so se začele zbirati množice ogorčenega prebivalstva, govorniki so pozivali ljudstvo na upor, mladi advokat Camille Desmouëns je na vrtu Palais Royal sporočil zbranemu ljudstvu, da pripravljaj kraljevijski dvor vsem nepokornežem Bartolomejsko noč. Voditelji ljudstva so hoteli prepričati krvoprelitje, toda ogorčenje Parizanov je bilo preveliko. To ni bil upor, kakor so menili kralj in njegovi svetovalci, to je bila prava revolucija.

13. julija so zapeli zvonovi po vseh pariških cerkvah. Naglo se je razširila po mestu vest, da so kraljevske čete na potu v Pariz in da so topovi trdnjave la Bastille obrnjeni proti ulici St. Antoine. Ogorčena množica je začela iskati orožje. V vojaškem skladišču so našli 28.000 pušk, revolucionarni elan se je polastil Pariza in 14. julija so se čuli po vseh ulicah klici »Na Bastille! Na Bastille!« Že zgodaj jutraj so se začele zbirati s puškami, s sulicami, kladivi in sabljami oborožene množice okrog Bastille. Deputacija upornikov je sprejel poveljnik Bastille Delaunay zelo prijazno. Zahteval, naj obrne topove drugam, je pa energično odklonil. Deputacija je pozvala posadko v imenu domovine, naj ne preliva krvi. Častniki in vojakci so pod prisego obljubili, da ne bodo rabili orožja, dokler ne bodo sami napadeni.

Deputacija se je vrnila in sporočila ljudstvu, kaj je dosegla. Toda množica je zahtevala, naj se trdnjava uda. Dva najpomembnejša revolucionarja, Hele in Hulst, sta hotela s sekirami presekat verige viselega mostu. Posadka je zagrozila, da začne streljati. Množica se pa ni dala ugnati. Verige so presekali in množica je navalila na trdnjavo, iz katere so začeli na vso moč streljati. Trdnjavo so oblegli že četrte ure, ko je prisel ljudstvu na pomoč oddelek francoske garde s topom. Položaj trdnjave je postal obupen. Posadka sama je začela pritiskati na poveljnika, naj se uda. Obupani poveljnik je hotel pogotiti trdnjavo v zrak ter pokopati pod njo sebe in posadko. Že je stopil k smodiščnici, da bi jo zažgal, toda posadka ga je v zadnjem hipu zadržala in izobesila belo zastavo. Ob 4. popoldne je navalila ogorčena množica na trdnjavo, vodje revolucionarjev so skušali rešiti guvernerja in posadko, toda njihovo prizadevanje je bilo zaman. Poveljnika in

PIJANEC
— Gospod natak, poiščite, prosim, moj klobuk.
— Saj ga imate na glavi.
— Tako? Torej ga ni treba iskati, morda ga najdem sam.

nekaj vojakov je množica raztrgala vpičjo svojih voditeljev. Odrezano glavo nesrečnega poveljnika so nataknil na sulico in jo nesli v povorki pred magistrat. Bastille, v kateri je ječalo mnogo žrtev kraljevega despotizma, je bila simbol starega absolutističnega režima. Njen padec je pomenil pričetek konca kraljevskega despotizma in začetek novih boljših razmer.

Posledice padca Bastille so bile ogromne. Provincijalna mesta so sledila primeru Pariza, reakcionarno olemstvo in visoka cerkvena hierarhija pa je zapustila Francijo, da organizira v inozemstvu odpor proti mladi demokraciji. Ludvik XVI. je končno spoznal, da je njegova moč omajana. Potrdil je pravomočnost ustavodajne skupščine in posetil Pariz, katerega že dolgo ni videl. Pozneje je pa z dvorezno politiko napram ljudstvu, s tajnimi stiki z reakcionarnim plemstvom v emigraciji in z vladami Franciji sovražnih držav izgubil še zadnje zaupanje svojih podložnikov. Moral je pod giljotino prav tako, kakor njegova soproga Marija Antonietta, ki je bila največ kriva, da je prišlo do revolucije. S padcem Bastille se začena slavna epoha zgodovine, znane pod imenom velika francoska revolucija. Zato praznuje francoski narod vsako leto 14. julij kot svoj največji narodni praznik.

Borba za mrtvece v Subotici

V Subotici je nastal spor med lastniki pogrebnih društev in nanovo ustanovljenim pogrebnim zavodom »Funerol«, ki ga je ustanovila rimsko-katoliška župa Sv. Tereze. Katoliški duhovniki prigovarjajo vernikom, naj vse potrebščine kupujejo pri njih. Neolajna konkurenca je pa nalezla na odpor med lastniki pogrebnih zavodov, ki so se čutili prizadete in so zahtevali intervencijo oblasti. Spor zavzema vedno večji obseg in prišlo je celo tako daleč, da je morala pri pogrebu nekega mrliča intervenirati policija. Katoliški duhovniki zahtevajo, da morajo vsi verniki kupovati pogrebne potrebščine pri njih ali pa plačati 1000 Din odškodnine župi Sv. Tereze, poleg tega pa ne dovoljujejo polagati krste v rodbinske grobnice.

Te dni so pokopali vdovo Bergles. Duhovniki se prepovedali položiti jo v rodbinsko grobnico. Njen sin se je zatekel k policiji, ki je poslala dva detektiva na pokopališče, da sta prisilila grobarja, da je odpri rodbinsko grobnico. Čez nekaj dni je umrl Dezidar Kadar in cerkev zopet ni dovolila, da bi njegovo truplo položili v rodbinsko grobnico. To je bila osveta ker rodbina pogrebnih potrebščin ni kupila pri »Funerol«. Cerkev je bila celo tako drzna, da je zahtevala 1000 Din odškodnine od pokopnikove rodbine. Rodbina je poklicala na pomoč policijo in šele z njeno pomočjo so krsto položili v rodbinsko grobnico.

Prebivalstvo Subotice je nad postopanjem cerkve zelo ogorčeno. Prizadeti lastniki pogrebnih zavodov so poslali posebno deputacijo k velikemu županu in zahtevali, naj se zadeva razčisti. Ker policija pravzaprav nima pravice vmešavati se v cerkvene zadeve, je nastal kočljiv položaj, kajti mrliča je treba pokopati v določenem roku. Vse kaže, da se bodo morala prizadeva društva in verniki pritožiti na pravosodno ministristvo.

Razumljivo.
— Zakaj nisi kričala, ko te je poljubil?
— Ker mi je grozil, mamica.
— S čim ti je pa grozil?
— Da me nikoli več ne poljubi, če zakričim.
Zato.
— Dobro, da sem te srečal. Ali mi hotel pomagati izbrati pri krojaču blago za novo obleko?
— Rad, toda bojim se, da moj okus ni boljši od tvojega.
— Tvoj okus ne, pač pa tvoj kre-dit.

August Blanche:

83

Na valovih strasti

Roman

— Ali ste pa tudi prepričani, da do bimo republiko, oče?
 — Da, dragi sinko.
 — Republiko, kakršno si želi Francija?
 — Vlada na trdnem temelju demokracije, svoboda brez omejitve in nasilja, enakopravnosti, ki ne ovira poedinčev v napredku, bratstvo svobodnih ljudi, ne pa menihov v samostanu. Tako vlada mora štediti z imetjem, ki ni nič drugega, nego sad dela, in štediti pravo delo, ki ni nič drugega, nego nastajajoče imetje. Ščititi mora tudi dedno pravo, ki ni nič drugega, nego očetova roka, podana otroku iz groba. Svojo moč mora opirati na isto podlago, kakor svoboda, namreč na pravo. Silo mora podrediti razumu, prepričati mora punte in vojne, napraviti red med državljani in poskrbeti za mir med narodi.

— Da, je nadaljeval invalid ves navdušen za pravično stvar, — uresničiti mora vse sanje modrih ljudi o bratstvu narodov, ne da bi se oddaljila od možnosti in pravice. Živeti mora in procvitati, Francijo mora povečati in zavojevati svet. Skratka, vlada mora biti odraz božjega obličja, smehljajočega se iz nebes.

Invalid je umolknil, glava mu je omahnila na prsa in kolena so se mu zašibila. Navdušenje je bilo dostojno tega juljskega junaka, toda bilo je preveliko za pet križev, ki jih je nosil na lesenih nogah.

— Sin je objel očeta, ga poljubil na blede čelo in zapustil med njegovimi zobami mnogo vročih in hvaležnih solz.

XXXV

Govorice

Vojvodinja de Beaudreil, vsa v črnem, se je izprehajala po svoji sobici. V žalni obleki je bil njen obraz še bolj bled, a lahna rdečica pod očmi je pričala, da je nedavno plakala.

Colletta, vojvodinjina komornica, tudi v žalni obleki, je stala pri vratih sosedne sobe in držala v rokah črn, zametast plašč, katerega je bila vojvodinja malo prej odložila.

— V odsotnosti madame je bil vojvoda tu in vprašal jo po madame, — je dejala komornica.

— Po meni? — je vprašala vojvodinja zamišljeno.

— Da.

— In kaj je hotel vojvoda od mene?

— Vprašal je, kam ste se odpeljali, pa sem mu seveda odgovorila, da ste odšli na pokopališče.

Vojvodinja si je otrla nekaj novih solz.

— In ni rekel nič drugega?

— Vprašal je, če madame zelo žaluje po svojem stricu, — je odgovorila Colletta.

— Taaako? — je vzkliknila vojvodinja in se ustavila pred Colletto.

— Odgovorila sem, da je bilo madame zelo hudo, da ni mogla govoriti s stricem pred smrtjo.

— A vojvoda?

— Videti je bil potr in dejal je, da to ni bila njegova krivda, marveč zdravnikova, ki je prepovedal nadlegovati bolnika.

Vojvodinja je sedla na kanape sredi sobe in si zakrila obraz z rokami.

— Tudi od mene je hotel nekaj zvedeti, — je nadaljevala komornica.

— Kaj pa?

— Bilo je prav za prav ponavljanje govoric, ki sem jih slišala tudi jaz, pa so se mi zdele tako bedaste, da se mi ni zdelo vredno praviti vam o njih.

— Govorice? O kom?

— O vas, madame.

— O meni! — je vzkliknila vojvodinja in dvignila glavo.

— Da, madame, — je odgovorila Colletta očitno ogorčena. — Človek bi ne verjel, da zlobni jeziki niti vam ne prizanašajo, ki ste tako dobri in pošteti, pa...

Vojvodinja je nestrno zamahnila z roko.

— Vojvoda me je vprašal, če ste se peljali v mrtvašnico sami.

— Sama? Kdo naj bi me pa spremljal?

— Ko sem odgovorila, da ste se peljali sami, je vojvoda zmajal z glavo, kakor da ne verjame. Potem me je nekam čudno pogledal, rekoč: Si prepričana, Colletta, da baron St. Bris ni spremljal vojvodinje?

— Baron St. Bris! — je vzkliknila vojvodinja začudeno. — Baron St. Bris! Kako je moglo priti vojvodi na misel, da bi me spremljal baron St. Bris?

— Nekako tako sem tudi jaz vprašala vojvoda. On je pa dejal: Kaj ne veste, da jo baron spremlja na vseh izprehodih?

— Spremlja me na vseh izprehodih? — je ponovila vojvodinja.

— In da se sestane vsako dopoldne z vojvodinjo v luxembourški galeriji.

— Čemu bi se sestajal z menoj v luxembourški galeriji?

— Tudi to sem vprašala vojvoda, ker nisem mogla mirno poslušati tako podlega sumničanja.

— In kaj je odgovoril?

— Zopet je zmajal z glavo. Vprašala sem ga znova, zakaj se je vojvodinja sestajala z baronom v luxembourški galeriji, ko ga ne sprejema na domu.

— A vojvoda?

— Je globoko vzdihnil, rekoč: Vsi ljudje govore o tem. Potem se je obrnil k steni, da skrile pred menoj svoje težave. Ko sem mu pa rekla, da povem vojvodinji, kar sem slišala od vojvode in njegove služinčadi, se je obrnil k meni in vzkliknil. Prepovedujem vam govoriti o tem vpriči vojvodinje, ne smete je razburjati, ne verjamem tem spletkam, ozmerjati hočem služinčad in zavračati bom vse govornice, ki se bodo širile o tem izven doma. Končno mi je stisnil v roko lučnik in odšel, predno sem mu mogla vrniti zlatnik, ki me je pekel v roki.

— Prav si storila, Colletta, in dobro vem, da si mi udana, — je dejala vojvodinja mirno. — Ne smeš se pa preveč razburjati zaradi teh spletek. Ne povej nikomur, da mi je vse to znano. Moje dostojanstvo mi ne dovoljuje poslušati teh čenc, kaj šele razburjati se zavoljo njih. Si me razumela, Colletta?

— Da, madame, — je odgovorila Colletta malo užaljeno.

Vojvodinja se je prijela za glavo in se zamislila.

— Je vojvoda doma? — je vprašala po kratkem razmišljanju.

— Zdi se mi, da je, madame.

— Povej mu, da sem se vrnila in da bi rada govorila z njim.

— Takoj, madame.

Komornica je odšla.

Kmalu je vstopil vojvoda. Tudi on je bil črno oblečen.

— Hvala, madame, za prijaznost, da ste me poklicali, — je dejal in sedel v naslanjač pri kanapeju, na katerem je sedela vojvodinja. — Iskal sem vas, pa vas ni bilo doma. Zelo me veselil, da vas vidim.

— Ste že določili dan pogreba mojega strca? — je vprašala vojvodinja.

Vojvoda je presenečeno pogledal svojo ženo, kakor da ni pričakoval takega odgovora na svoj pozdrav.

— Saj veste, da smejem mrliča pokopati šele 48 ur po smrti, — je odgovoril.

— Da... in?

Pojutrišnjem dopoldne ob desetih bo pokopni prepeljan v cerkev sv. Magdalene. Še prej in sicer ob devetih bo pa položen na mrtvaški oder v veži, ki bo v ta namen okrašena s črnimi draperijami in srebrnimi resami.

— Toda, vojvoda, moj stric je umrl nenadoma, — je pripomnila vojvodinja. — Zato se mi zdi, da bi bilo treba ukreniti vse, kar je običajno v takih primerih.

— Pol ure po njegovi smrti je prišel okrajni zdravnik in ko je pregledal truplo, je vprašal po vzroku smrti. Sestavil je običajni protokol in ga poslal pristojni oblasti. — je odgovoril vojvoda.

V vsakem pariškem okraju je namreč tako zvan »medicinske de morts«, ki pride k vsakemu mrliču in napiše poročilo za maira.

Brez tega poročila, ki ga mora potrditi mair, mrliča ne smejo pokopati.

— Tako postopajo z vsakim mrličem, — je menila vojvodinja. — Mislila sem, da bo truplo mojega strica obducirano. Kolikor mi je znano, obducirajo vsakega človeka, ki umre nenadne smrti.

Vojvoda je postrani pogledal vojvodinjo in gornja ustnica mu je zadržetala.

Z odgovorom pa ni dolgo okleval.

— Prav ste mislili, madame. Za to sem že poskrbel. Vaš stric bo obduciran.

— Kdaj?

— Jutri popoldne, če se ne motim.

— Zakaj ne takoj danes?

— Danes nisem imel časa, a obdukciji bi rad prisostvoval. Kaj niste zadovoljni, da smo jo odgodili do jutri popoldne?

Vojvodinja se je za hip zamislila.

— Ah, kaj že! — je odgovorila. — Torej jutri popoldne, pravite?

— Da, madame.

— Kdaj?

— Ob petih bi mi bilo najljubše.

— Tudi jaz bi rada prisostvovala obdukciji, — je izjavila vojvodinja.

— Tudi vi? — je vprašal vojvoda presenečeno in obe ustnici sta mu zadržetali.

— Da, monsieur.

— Kaj se ne bojite, da bi vam postalo slabo? — je vprašal Beaudreil.

— Zakaj bi postalo slabo baš meni? Saj bodo tudi drugi pri obdukciji.

Slavna igralka umrla v samostanu

V samostanu blizu vasi Vitte v Franciji je umrla te dni v 61. letu starosti bivša slavna igralka Eva Lavalliere, ki se je pred mnogimi leti preselila na kmete in zatekla v samostan. Njeno življenje je bilo zelo burno in zanimivo. Bila je hčerka italijanskega delavca in dolgo si je zama prizadevala priboriti si slavo na gledališkem odru. Zadolžila se je morala z manjšimi vlogami. Šele l. 1901, ko je dobila glavno vlogo v komediji Alfreda Capusa »Sreča«, je postala čez noč slavna igralka in ljubljanka vsega Pariza.

Kmalu je bila najbolje plačana igralka v Parizu, toda l. 1917 je nastal v njenem življenju nenadoma nerazumljiv preokret. Igralka je hotela privedi s svojim tovarišem turnejo po Ameriki, na katero se je pripravljala z velikim veseljem. Tik pred odhodom je pa težko zbolela. Ko je okrevala, se je »maknila najprej na svoj grad v Turinu, kjer je samevala in molila. Kmalu je vstopila v samostan karmelitaric in postala je redovnica. Prijatelji so napenjal vse sile, da jo vrnejo gledališču, pa se jim ni posrečilo. Nedavno jo je posetil

Robert de Fiers, ki mu je dejala, naj sporoči njenim prijateljem, da ni bila še nikoli tako srečna, kakor je v samostanu.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

DOSLOVNO.

— 100 Din tedensko, ki mi jih ponujate kot skladiščniku, je premalo. Ali imam vsaj upanje, da se pri vašem podjetju povzpnem višje?

— Seveda, ta soba je v prvem, moje skladišče pa v petem nadstropju.

Oznanilo novega voznega reda autoproge Ljubljana-Vevče.

Veljaven od 15. julija t. l.

Odhod Marijin trg: ob 6., 7., 8., 10., 12:05, 13., 14., 15:30, 17., 18:05, 19., 20.*

Odhod Vevče: ob 6:30, 7:30, 9., 11., 12:30., 13:30., 14:30., 16:30., 17:30., 18:30., 19:30., 20:30.*

Ob nedeljah in praznikih vozi ob 12:05. naprej vsako ravno uro od Marijinega trga in vsako polovično uro iz Vevče. Vozni čas zadnjega odhoda se po naročilu oziroma pri zadostnem številu potnikov podaljša.

Udobna vožnja z najmodernejšim luksuznim autobusom svetovno znane znamke Austro-Fiat.

*Vozi samo ob nedeljah in praznikih.

Autopodjetje O. Zuzek, Ljubljana.

Oznanilo novega voznega reda avtoproge Ljubljana-Kašelj

veljaven od 15. julija t. l.

K a š e l j - L j u b l j a n a

Odhod Kašelj: ob 6, 7, 8, 10, 12, 14, 15:30, 17, 18, 19 in 20*.

Odhod Ljubljana: ob 6:30, 7:30, 9, 11, 12:30, 14:30, 16:30, 17:30, 18:30, 19:30 in 20:30*.

* Vozi samo ob nedeljah in praznikih.

Ob nedeljah in praznikih vozi od 12:30 naprej vsako ravno uro iz Kašlja in vsako polovično uro od Marijinega trga.

Vozni čas zadnjega odhoda se po naročilu oziroma pri zadostnem številu potnikov podaljša. V najkrajšem času vstavim v to progo novi najmodernejši luksuzni avtobus svetovno znane znamke Austro-Fiat, ki bo nudil cenenim potnikom udobno vožnjo.

Autopodjetje Franc Grad, Kašelj.

Čisti obraz 1350
 in pomlajenje. Vaša koža postane mladeniško sveža in bela kot ovet. Ogret, **mozzij, cube.** pege, rdeč nos, brazgotine, solnčne pege, rumene in rjave pege.

Pred uporabo - Po uporabi

pege vsled vročine

izginejo takoj in zanesljivo z uporabo lepilne kreme »EROS«. »Eros« služi v dosegu in ohranitev lepote obraza, vratu in rok. Ohranja lepoto do največje starosti pod lamsvom. Zdravniško priporočeno. — Dolgujem Vam veliko hvaležnost. Dosegla sem vidno olepšanje obraza v 24 urah, piše gospa dr. M. Glanzend. — Silajno preizkušeno pri damah in gospodinjske vsake starosti. Cena Din 16.—, 3 lončki Din 34.—, 6 lončkov Din 55.—.

Dr. Nikol. Kémény, Košice, poštal predal 12/L 51. CSR.

Dinamo z vzporednim motorjem,

P. S. 1'84, Volt 115, Amp. 16, število obratov 2010, se poceni proda. Ponudbe na pravo Slov. Naroda pod: „Dinamo“. Pojasnila daje tudi Narodna tiskarna.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znakom ne odgovorjamo! — Najmanjši oglas Din 5.—

Posestvo stanovanjska hiša, v kateri se je izvrševal gostilničarska obrt čez 40 let, gospodarsko poslopije, 3 orale zemlje, večina sadonosnik, prodam za primerno ceno. Posestvo leži v prometnem kraju 10 minut oddaljeno od trga Velenje. — Dopise na L. S. Kavčič, 5, pošta Velenje. 1516	Prodam jako dobro ohranjen »Chevrolet« avto. Natančnejši podatki pod »Z. M. 1510« na upravo tega lista.
Puškarja samostojnega mojstra, večšega vseh poslov, sprejemem. Nastop takoj. Ponudbe na Boško Dimitrijeviča, trg orožja, Senta (Baška). 1517	Z najboljšim uspehom se nad 23 let uporabljajo Larocle kapsule za ozdravljenje spolnih bolezni (triper, belo kapanje). V vsaki lekarni puščica Din 25.—, 5 pošto pošlje lekarna Blum, Subotica. 20-L
Dieselmotor 15 k. s., znamke Klimaks, prodam. Prodaj tudi elektro-dinamo 220 voltov, 15 k. s., elektro-motor, 220 voltov, 6 in pol k. s. Vse v najboljšem stanju. Cena po dogovoru. — Jakob Mavsar, Vel. Ligonja št. 12, p. Vrhnika. 1518	Orodje ključavnničarsko in kovaško, okrogel meh, skoraj nov, 80 cm premera, po zelo nizki ceni proda Franjo Rau, Sevnica ob Savi. 1508

ŠIVALNI STROJI

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tovarne. — 15-letna garancija. — Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno. PISALNI STROJI »ADLER«. — KOLESA iz prvih tovar »Dürkopp«. — »Styria«. — PLETILNI STROJI vedno v zalogi. — Posamezni deli koles in šivalnih strojev. — Daje se tudi na obroke. — Ceniki franko in zastoj.

Makulturni papir

kg à Din 4* — prodaja ugrava "Slov. Naroda"

L. Mikuš

LJUBLJANA Mestn. trg 15

priloga svojo zalogo dežnikov in solnčnikov ter sprehajalnih palic. Popravila se izvršujejo — točno in solidno —

VAN JAX i SIN, LJUBLJANA, Gosposvetska 2

NAJBOLJŠE TAMBURICE
 rarkaševoga in sromskega sistema izdeluje in razpošilja ob istmstvu

stara hrv. tvornica tamburic

Stjepan M. Gilg

25-L
 Kačičeva ulica 174 (Hrvatska)

Cenovnik tamburic pošljem na zahtevo zastoj. Odlikovan z dvema zlatima kolajnama.

PINO KUCHAR
 privatni uradnik in rez, podporučnik

RUDA ROZMAN

poročena

v Ljubljani, dne 14. julija 1929.

I. Stjepušin

ZAGREB, Jurečkova 57

priloga najboljšo tamburo, klavir, šah, partiture i ostale potrebne za vsa glasbala. — Odlikovan na parizskih izložbah Cjevali franko.